

proloog

toen johann georg hollerer die zaterdagochtend een eerste blik uit het keukenraam wierp op de ondergesneeuwde hoofdstraat van Liebau, kreeg hij een visioen. Uit de dichte sneeuwstorm rees een Aziatische monnik op, slechts in een donkere pij en sandalen gehuld. Zijn bijna kale, vochtige schedel glansde in het vage ochtendlicht. Langzaam stapte hij langs Hollerers keukenraam richting kerkplein. Met zijn linkerhand rustte hij op een eenvoudige, manshoge stok, in zijn rechterhand hield hij een schaalpje. Net toen Hollerer dacht: die heeft Amelie mij gestuurd, loste het visioen weer in de sneeuw op. Hollerer keerde naar de ontbijttafel terug. Daar zat hij minutenlang, zonder te bewegen, en vroeg zich af wat Amelie hem wel had willen duidelijk maken. Het irriteerde hem vooral dat zij, die als vroom katholiek door het leven was gegaan, uitgerekend een boeddhistische Aziaat had uitgezocht om tot hem te spreken.

Ten slotte stond hij kwaad op. Zelfs vanuit de dood sprak Amelie in raadsels en verpestte ze zijn humeur. Dat hij niet misleid was geweest door een visioen, begreep Hollerer pas een halfuur later.

Terwijl hij zijn uniformjas over zijn uitpuilende buik dichtknoopte, schoot hem te binnen dat hem boven het rechteroor van de monnik een grote, donkere vlek opgevallen was. Door de eerste schrik had hij er verder geen aandacht aan geschonken. Achteraf bekeken vond hij het een vreemde vlek – een langwerpige, donkerblauwe verkleuring van de huid. Zulke vlekken waren Hollerer genoegzaam bekend, in alle stadia van verkleuring, in alle maten, in alle lichaamszones.

De monnik had een hoofdwond. Alsof hij ergens tegenaan was gelopen – of slaag had gekregen.

Verontrust stapte hij naar het nachtkastje. Onder het verstofte Oude Testament lag zijn dienstwapen. Hij had het in dertig jaar tijd niet één keer gedragen, laat staan gebruikt. Nu tilde hij het met duim en wijsvinger op.

Hollerer vond de monnik op het kerkplein. Hoewel het nog altijd hevig sneeuwde, zat hij in kleermakerszit voor de trappen van de katholieke kerk. Zijn ogen waren gesloten. Hij bewoog zijn mond alsof hij sprak. Het bleef echter stil. Voor de monnik stond het schoteltje. Het leek van hout en was leeg. Op de smalle rand vormden sneeuwvlokken een witte cirkel.

Twintig, vijftientwintig inwoners van Liebau hadden zich in een halve cirkel rond de monnik opgesteld. Vluchtig knikte Hollerer in het rond. De burgemeester was er, de twee pastoors, andere notabelen, een paar boeren, een paar kinderen. Iedereen zweeg. Hollerer hoorde zelfs geen verwonderd gefluister. Hij had het gevoel dat iedereen stond te wachten tot er iets gebeurde. Tot de monnik zijn ogen zou opslaan en zou uitleggen wat hij daar aan het doen was en waar hij vandaan kwam. Of tot iemand het initiatief nam. Hollerer naderde de monnik langs zij tot op twee meter. Daar was de wond. Tien centimeter lang, vijf centimeter

hoog. Een blauwachtige vlek, geelgroen aan de randen, blauwrood in het midden, van een heftige, onopzettelijke stoot of een doelbewuste klap. Zonder te weten waarom gokte Hollerer op de klap. Er liep een rilling over zijn rug. Hij nam plaats in de halve cirkel. Nu merkte hij dat de monnik op de linkerwang nog een wond had. Een huidwond die nog kort tevoren moest hebben gebloed. Er had zich een korst gevormd die door de sneeuwval niet kon drogen.

'We moeten iets doen, anders vriest hij gewoon dood', zei Hollerer tegen niemand in het bijzonder. Er kwam beweging in de menigte, er ontstond ingehouden geroezemoes. Ook de monnik kwam in beweging. Hij hief zijn hoofd en opende zijn ogen. Ze waren zeer smal en maakten op Hollerer een levenloze en verdrietige indruk. Langzaam gleden de ogen van de monnik over de inwoners van Liebau. Nu en dan leek zijn blik een oogopslag lang op een gezicht te rusten, om daarna verder te gaan.

Ook op Hollerer bleven de smalle ogen een paar seconden lang gefixeerd. De blik was vreemd. Niet onvriendelijk, maar vreemd. Wetend. Hollerer kon de blik niet verklaren. De monnik keek hem aan alsof hij hem kende. Alsof hij iets over hem wist waar Hollerer zelf geen weet van had. Toen draaide de monnik zijn hoofd weg.

'En wat moeten we doen?' vroeg Ponzelt, de burgemeester. 'Moeten we hem zeggen dat bedelen bij ons verboden is?' Een paar omstanders snoeven geamuseerd.

Hollerer stapte opnieuw op de monnik af. Een meter voor de schaal bleef hij staan. Nu zag hij dat er water op de bodem stond. Hij boog zijn knie een beetje, bukte zich en liet zijn handen op zijn dij rusten. Aan zijn rechterelleboog voelde hij de pistoolholster. Hij voelde zich opeens belachelijk. 'U moet verwarmd worden', zei hij. 'U bent doorweekt, straks sterft u nog.'

De monnik liet een zweem van een glimlach zien. Hollerer dacht dat hij nog jong was. Hij zag er in elk geval jong uit. Hollerers collega Niksch was vooraan in de twintig en zag er niet veel jonger uit.

De monnik wees naar de schaal, vervolgens naar zijn mond. Daarbij liet hij een paar keer zijn hoofd zakken, alsof hij wilde buigen, zijn dank wilde betuigen of gewoon wilde knikken.

'Hij wil geld', zei iemand uit de halve cirkel achter Hollerer. Hollerer liet een grom horen, greep naar de schaal en draaide die om. Nadat het water er was uitgelopen, droogde hij ze zo goed als het ging met de mouw van zijn jas af. Daarna legde hij er een muntstuk van twee euro in en zette de schaal weer voor de monnik, die hem roerloos in het oog had gehouden.

Hollerer stak zijn vinger in de lucht, wees naar zijn eigen linkerwang en vervolgens naar de rechterkant van zijn schedel. 'Wat – gebeurd – zijn?'

De monnik vouwde echter slechts zijn handen voor zijn borst samen, maakte een lichte buiging en sloot de ogen. Hollerer wilde hem vragen ze weer te openen en hem nog eens zo aan te kijken als daarnet. Maar aangezien de monnik

hem ongetwijfeld toch niet zou hebben begrepen, zei hij alleen: 'Laat hem met rust, ik kom onmiddellijk terug.' Toen Hollerer met twee broodjes kaas van de slagerij terugkeerde, leek er op het eerste gezicht niets te zijn veranderd. De monnik zat met gesloten ogen voor de kerk, de omstanders uit het dorp, ondertussen een veertigtal, stonden in een halve cirkel om hem heen. Toch werd Hollerer gewaar dat de stemming veranderd was.

Alsof hij dat vermoeden wilde bevestigen, greep Ponzelt hem bij de arm, trok hem onder zijn paraplu en nam hem even terzijde. 'Onze mensen worden onrustig', zei hij terwijl hij de monnik in het vizier hield. 'Je moet hem wegbrengen.'

Hollerer staarde zwijgend naar een waterdruppel die aan de punt van Ponzelts neus hing.

'Ze vragen zich af', ging Ponzelt verder, 'of er daar waar hij vandaan komt of naartoe gaat nog meer van zijn soort zijn. Of er nu elke zaterdagsochtend zulke snuiters naar Liebau zullen komen om te bedelen. Je weet wel, Hare Krishnasnuiters en Baghwan-snuiters en zo. Onze mensen vinden dat ze al genoeg problemen hebben zonder dat er zich hier sektes gaan verspreiden.'

Eindelijk viel de waterdruppel van Ponzelts neus. Ook Hollerer draaide zich nu naar de monnik.

'Begrijp je?' vroeg Ponzelt. 'De mensen zijn onrustig in deze tijden. Hoe kunnen we er zeker van zijn dat hij en zijn soortgenoten niets in hun schild voeren?'

Hollerer knikte, maar hij zweeg. Hij vroeg zich af of hij ook zoals Ponzelt was, een opportunist die de problemen aanpakte en zich nergens schuldig aan maakte. Die zo glad was dat de schuld gewoon van hem afgleed.

Sinds de dood van Amelie dacht hij wel vaker vreemde dingen.

Ben ik een pessimist? Een optimist? Ben ik een egoïst?

Een opportunist? Vroeger, zonder die gedachten, was het leven eenvoudiger, vond hij. Hij at, werkte, sliep en maakte ruzie met Amelie. Maar hij had geen vreemde gedachten.

'Het is ook goed mogelijk dat...', zei Ponzelt, maar op dat moment sloeg de monnik zijn ogen weer op, en hij verstomde.

Zwijgend wachtten ze af wat er zou gebeuren. Hollerer had vaag de indruk dat de monnik aanvoelde wat er zich rond hem afspeelde. Dat hij merkte dat de stemming omgeslagen was.

'Ik geloof', zei Ponzelt, 'dat je het best naar hem toe kunt gaan, zijn identiteitskaart controleren en zijn gegevens noteren en zo. Dan zien onze mensen dat je hen niet alleen laat met zulke schepsels. En zijn Hare Krishna-vrienden weten dat ze in Liebau geen voet aan de grond krijgen.'

'Ik geloof', mompelde Hollerer terwijl hij op de monnik afstapte, 'dat je het best mijn kloten kunt kussen.' Gepikeerd bedacht hij of alleen al het feit dat hij voor Ponzelt had gestemd van hem een opportunist maakte. Hij besloot de vraag tot de volgende verkiezingen uit te stellen. Als hij weer voor Ponzelt zou stemmen, zou het tijd zijn om eens dieper over zichzelf te gaan nadenken.

De monnik volgde hem met zijn blik. Opnieuw had Hollerer het gevoel dat hij hem door en door kende. Dat hij überhaupt iedereen en alles kende. Desondanks – misschien juist

daarom – kwam de blik zwaarmoedig en uitgeput over.
Hollerer meende ook nog iets anders in de vreemde ogen
waar te nemen: angst.

Hij stak de monnik de intussen doorweekte papieren zak
met de broodjes kaas toe. 'Hier, tegen de honger', zei hij.
Zijn stem klonk onwillekeurig geruststellend.

De monnik knikte en keek in de zak.

'Kaas van hier', zei Hollerer. 'Ik dacht dat u vast en zeker
wel vegetariër zou zijn.'

De monnik nam een van de twee broodjes en gaf hem de
zak met het andere broodje terug. Hollerer wilde protesteren,
maar de monnik knikte opnieuw en maakte ongeduldige
bewegingen met de hand waarin hij de zak hield.

Hollerer greep de zak. Radeloos vouwde hij het papier
om het broodje. 'Ja, dus, tot ziens dan maar', zei hij.

Met het broodje in de rechterhand keerde hij naar Ponzelt
terug. Maar hij ging niet onder de paraplu staan.

'En?' vroeg Ponzelt.

'Nu eet hij, geloof ik, eerst een stukje', knorde Hollerer
en stapte in de sneeuwmuur.

I

De monnik

louise boni haatte sneeuw. Haar broer was in de sneeuw
om het leven gekomen, haar echtgenoot had haar in de
sneeuw verlaten, en in de sneeuw had ze een man gedood.
Vooral de herinnering aan die dode man hield haar bezig.
De voorbije zomers had ze de gedachte nu en dan weten te
verdringen. 's Winters, in de sneeuw, kwam ze er maar niet
van af. Thuis, op het politiekantoor, onderweg. Een bloedhond
die zich niet liet afschudden.

Ook nu, terwijl ze vanuit haar bed het gordijn opzijschoof
en minutenlang naar de dwarrelende sneeuw zat te staren,
dacht ze aan die man. Ze zag hem op een met sneeuw bedekte
weg liggen, te midden van een uitdijende vlek wondermooie
helderrode kristallen. René Calambert, leraar uit
Parijs, aantrekkelijk, getrouwd, een dochter, een kogel in
het been, een kogel in de buik, allebei uit haar dienstwapen.
Ze liet het gordijn los en zakte terug in haar hoofdkussen.
Sinds gisterenmiddag sneeuwde het ononderbroken.
Voor vandaag en zondag was er geen beterschap in zicht.
Freiburg stikte in de sneeuw. Haar collega's verlangden naar
de skireis, de vrouwen van haar collega's naar de wintervakantie
in familiekring, de kinderen van haar collega's naar
sneeuwballengevechten. Louise verlangde naar een moment
zonder de doodbloedende René Calambert.

Ze wierp een blik op de digitale klok. 11:30. Ze sloot haar
ogen.

Een uur later rinkelde de telefoon. Ze ging naar de woonkamer.
Op de display verscheen Bermanns mobiele nummer.

'Ja?'

'Luis?' Sommige van haar collega's noemden haar 'Luis'.

Haar Franse achtergrond en haar biologische geslacht werden
geneutraliseerd. Bermann legde zijn hele bodybuilderkracht
in de 'u', misschien wel omdat hij de chef van
Afdeling ii was.

'Ja.'

'Je moet naar Liebau.'

'Het is vandaag zaterdag.'

'Toch moet je.'

'Nee', zei ze en legde neer. Ze stond versteld van haar lef.

Sinds een paar weken protesteerde ze tegen Bermanns gewoonte om haar te gebruiken en te commanderen. Iets was bijna voorbij. Wat, dat wist ze niet. Haar lef leek haar niet naar een nieuw leven te leiden. Eerder naar een afgrond.

Ze keek naar de sneeuwstorm buiten. Vluchtig zag ze voor haar geestesoog drie gezichten. Twee ervan behoorden tot de doden, één tot een pijnlijke herinnering.

Mijn drie mannen, dacht ze. Mijn sneeuwmannen.

Toen ze met de ogen dicht onder de douche stond, had ze moeite om haar evenwicht te bewaren. Ze opende voorzichtig haar ogen, maar het werd niet beter. Door het bruisend stromende water en de gesloten deur hoorde ze herhaaldelijk de telefoon rinkelen.

Later zat ze met natte haren in badjas op de bank. Bermann had twee boodschappen op het antwoordapparaat ingesproken. Ze drukte de play-knop in.

Het eerste bericht was een bevel: 'Bel me, Luis, en wel meteen. Ik heb je nodig.'

Het tweede bericht was een dreigement: 'Luis, als je niet binnen de vijf minuten terugbelt, leid ik een tuchtprocedure tegen je in en schrap ik je van de Speciale Commissielijst.' Bermanns stem klonk ijskoud van woede.

Ze onderdrukte de impuls om naar haar gsm te grijpen.

In plaats daarvan keerde ze naar de badkamer terug en probeerde de Speciale Commissielijst uit haar hoofd te zetten.

Niet in de lijst te worden opgenomen was voor een ambtenaar van de rechercheafdeling van de politie al vervelend genoeg. Van de lijst geschrapt te worden was de zwaarst mogelijke straf. De twee, drie Speciale Commissies per jaar vergat men nooit meer. De rest was routine.

Toen ze Bermann belde, gaf de digitale klok '13:00' aan.

Bermann nam onmiddellijk op. 'Twintig minuten, Luis', zei hij. 'De tuchtprocedure is ingeleid.' Op de achtergrond waren stemmen te horen. Een luidsprekerstem prees exclusieve koopjes aan. Bermann stond in de supermarkt.

Ze sloot haar ogen. 'Rolf, 'k heb vrij.'

'En ik heb mijn buik vol van jou', zei Bermann.

Louise beseftte dat ze hem begreep. Ze dacht er even over na waarom haar dat niet verwonderde, zelfs niet deprimeerde.

'Wat zegt de wachtdienst?'

'De wachtdienst zegt niets omdat ze niet aanwezig was.'

'De wachtdienst was niet aanwezig?'

Bermann snoof geïrriteerd. 'Er is niet onmiddellijk iets gebeurd. En omdat er niet onmiddellijk iets gebeurd is en omdat de wachtdienst onderbemand is, was er niemand van hen aanwezig. En omdat ook wij onderbemand zijn, moet jij op pad.'

'Kan Anne dat niet doen?'

'Nee.' Terwijl Bermann de personeelssituatie van de wachtdienst en van Afdeling ii inclusief ziekenaantal, ouderschapsverlof en regulier verlof uit de doeken deed, vroeg ze

zich af hoe hij in de supermarkt een tuchtprocedure inleidde. Was er naast de vleesafdeling een afdeling voor tuchtprocedures?

Formulieren lagen in blikken dozen achter gebogen glas. We hebben vandaag tuchtprocedures in de aanbieding, zei een vrouw met bloedbesmeurde wegwerphandschoenen.

Ze grijnsde.

'Wel?' vroeg Bermann bars.

'Wel', zei ze. In elk geval, dacht ze, zou ze dan onder mensen komen. Niet het hele weekend thuis doorbrengen.

Misschien niet het hele weekend aan René Calambert denken.

Dan concentreerde ze zich op Bermann, die nu over Liebau sprak en buitengewoon merkwaardige dingen zei.

De evenwichtsstoornissen waren er nog steeds toen ze vijftien minuten later in de ondergrondse parkeergarage in haar rode Mégane zat en in de schemering keek. De oprit wankelde, de betonpeilers bewogen. Ze sloot haar ogen, opende ze, wachtte een ogenblik. Ze had hoofdpijn en een branderig gevoel in haar maag.

Aan de zijmuur gleden de liftdeuren uit elkaar, schril neonlicht vloeide in de garage. Ronescu, de conciërge, trad uit het licht en schuifelde haar als een vage schim voorbij. Ze kneep haar ogen dicht, maar hij bleef onscherp. Ze zag de contouren van zijn omvangrijke lichaam dubbel, als bezat hij een spirituele aura. Gefascineerd keek ze hem na. De mysterieuze Ronescu onthulde zijn geheim: hij was een medium.

Ze giechelde en stapte uit. Ze zou een taxi nemen.

Om Ronescu geen schrik aan te jagen, duwde ze het portier zachtjes dicht. 'Meneer Ronescu', zei ze.

Ronescu draaide zich om. 'Ah, mevrouw Louise.' Hij knikte, en in zijn lange grijze hondengezicht kwam beweging.